

N:o 101.

Af Herr **Gunnar Eriksson**: *Angående upphäfvande af 2 mom. 5 § i Kongl. förordningen den 21 December 1857 angående egors fredande mot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet.*

Kongl. Maj:ts nådiga förordning om egors fredande emot skada af annans hemdjur samt om stängselskyldighet den 21 December 1857 inleder i § 1 sina stadganden med en bland de vackraste och oemotsäglichaste grundsatser, hvarpå någon svensk lagstiftning hvilar, då den bjuder, att »hvar som hemdjur eger, vare pliktig att, medelst hägnad eller vallning eller på annat sätt, om dem hålla sådan vård, att de icke oloffigen inkomma på annans egor».

Det goda ändamålet med detta stadgande är derjemte så enkelt och lättfattligt att förstå, att någon vidare förklaring derom icke erfordras.

Man hinner dock icke längre än till förordningens § 5, förr än ofvananförda stadgande omintetgöres, der det bäst behöfdes. Denna paragraf bjuder: »utgöres egor, emellan hvilka stängas skall, af skog, utmark eller beteshage å båda sidor» — — —; och vidare: »finnes emellan egor, som nu sagde äro, ej stängsel, då skall så länge det förhållandet fortfar, den ohägnade marken anses vara till gemensamt mulbete upplåten, der ej annorlunda aftaladt är».

Under en tid som vår, då uppmärksamheten så allmänt och med rätta mer och mer rigtas på kreatursskötselns och ladugårdsproduk-

ternas höjande, ligger det i sakens natur, att hvarje jordegare måste tillgodogöra sig alla de utvägar, som till detta ändamåls vinnande lofligen stå till buds, således äfven att för sina kreatur tillgodogöra dem de mer eller mindre rikliga gräsbeten, som äro att tillgå uti hans egendoms skogs- och betesmarker, utan intrång af andras kreatur. Hvad särskildt Norrland beträffar förefinnes i så väl dess skogs- som fjelltrakter i allmänhet goda gräsbeten, som bidraga till kreaturens rikliga näring sommartiden. Emellertid och så länge som det anförda stadgandet qvarstår, att ohägnad skogs- och betesmark skall anses vara till gemensamt mulbete upplåten, kan egaren deraf för egna kreatur aldrig hemta den nytta, som han med all säkerhet hade att påräkna, om det olyckliga stadgandet om gemensam betesrätt ej funnes till.

Det intrång i egande- och nyttjanderätten till väl förvärfvad egendom, som detta stadgande framkallat och underhåller, blir så mycket mera odrägligt, då det besinnas, att egaren deraf underkastat sig dryga kostnader för laga skifte å all sin jord, således äfven på skogs- och betesmarken, i den lofliga afsigten, att derigenom vinna en fri och af andra okränkbar dispositionsrätt till sin egendom och den afkastning han deraf ensamt borde åtnjuta, men som, då han sedermera studerar stängselförordningens berörda § 5, finner vara till en god del förgäfves bortkastade penningar och gäckade förhoppningar, då andra jordegare, utan ringaste begränsning, för sina boskapshjordar ega betesrätt å hans skogs- och utmarker.

Den utväg som då återstår att förhindra dylikt intrång är att begagna sig af stängselvitsordet och uppföra skifteshägnader; men det torde klarligen inses att stängselvitsordet, begagnad till hägnaders upprättande omkring betesmarker i fjelltrakterna, förlorar all betydelse, då dylika trakter sakna skog, och tillgång till virke för stängande af hägnader helt och hållet felar mångenstädes i sådana trakter på milsvida områden. Att under antydda förhållanden söka åstadkomma hägnader i fjelltrakter medelst ditforslande af hägnadsvirke från långt aflägsne skogstrakter omöjliggöres af så väl läget som dermed förenad kostnad hvilken ej sällan skulle komma att uppgå till belopp, motsvarande fjellhemmanets hela värde och derjemte förblifva bortkastade penningar, då ju snömassorna i fjellen skulle nedbryta gärdesgården redan första vintern efter dess uppförande.

Vallning af kreaturen i så väl fjell- som skogstrakterna är således den enda och i alla afseenden den billigaste och säkraste utvägen, som för deras behöriga vårdande kan anlitas; men må under sådana

förhållanden stängselförordningens § 5 icke legalisera en gemensam mulbetesrätt i lagligen skiftade egor, som ur ingen synpunkt längre kan försvaras.

Med anledning af hvad här ofvan anförts hemställes vördsamt,
att Riksdagen måtte för sin del besluta, att
2:a mom i § 5 i Kongl. förordningen den 21 December 1857 angående egors fredande emot skada af annans hemdjur m. m. skall till all kraft och verkan upphöra att vara gällande och följaktligen ur förordningen utgå.

Skulle Lag-Utskottet, dit denna motion torde remitteras, finna andra paragrafer i förordningen ega något slags sammanhang med det mom. som nu föreslagits till upphäfvande, torde Lag-Utskottet i dem föreslå den rättelse, som af detta förslags antagande kan erfordras.

Stockholm den 27 Januari 1886.

Gunnar Eriksson.

Uti denna motion instämma:

O. N. Wagenius.

P. O. Eriksson.

Olof Jonsson *
i Hof.